

№2 (108)
люты 2011

БЕЛАРУСЫ Ё СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

У НУМАРЫ:

У ГРУЗІІ ЎПЕРШЫНЮ ЗАРЭГІСТРАВАНА БЕЛАРУСКАЯ СУПОЛКА

Міжнародная грамадская гуманітарна-дабрачынная арганізацыя "Саюз беларусаў Грузіі "Беларускія сябры" была зарэгістравана ў Грузіі ў 2010 годзе.

Працяг на стар. 4

ЯК ВЫСЕКЧЫ АГОНЬ З "ПЕРУНОВАЙ" ІСКРЫ?

Пра гэта не толькі добра ведаюць, але і каторы год робяць на практыцы беларусы Іркуцка. Адбываецца тое 2 лютага, у дзень, калі адзначаюцца Грамніцы.

Працяг на стар. 5

У БЕЛЬГІІ ЗАРЭГІСТРАВАЛІ ОФІС БЕЛАРУСКАЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ЭМІГРАЦЫІ

Офіс будзе аказваць дапамогу палітычным эмігрантам і ахвярам палітычных рэпрэсій у цесным супрацоўніцтве з бельгійскімі ўладамі.

Працяг на стар. 5

ХВІЛІНЫ НАТХНЕННЯ І СВЯТЛА...

Парафія св. Кірылы Тураўскага (Таронта) правяла сустрэчу з пісьменніцай, ганаровым сябрам Згуртавання беларусаў Канады Вольгай Іпатавай.

Працяг на стар. 5

НАВІНЫ МГА "ЗБС "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

Беларускае слова гучала ё Стакгольме

Барыс Пятровіч, Алена Макоўская, Андрэй Хадановіч. Фота Вольгі Класкоўскай, "БелаПАН"

Беларускія літаратары Барыс Пятровіч і Андрэй Хадановіч, кіраўнік Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына" Алена Макоўская па запрашэнні шведскага ПЭН-цэнтра наведалі Стакгольм. Увечары 7 лютага госці з Беларусі выступілі перад шведскай інтэлігенцыяй у найбуйнейшым культурным цэнтры Стакгольма Kulturhuset.

Вечарыня была пабудаваная ў форме пытанняў і адказаў. У якасці мадэратара выступіла вядомая шведская пісьменніца Агнета Плеэль.

Свае творы чыталі для шведскай публікі Барыс Пятровіч і Андрэй Хадановіч. Алена Макоўская распавяла прысутным пра дзейнасць "Бацькаўшчыны", пра актуальнасць пытання культурнай ідэнтычнасці

для беларусаў, пра новыя выклікі, што стаяць перад грамадствам пасля 19 снежня 2010 г. Прысутным прадстаўнікам шведскай грамадскасці было вельмі цяжка ўявіць, што недалёка ад іх дома, у якіхсьці паўтысячы кіламетраў, у Еўропе адбыліся падзеі, якія цалкам выпадаюць з еўрапейскага кантэксту.

Барыс Пятровіч адзначыў вялікую зацікаўленасць з боку шведаў да сітуацыі ў Беларусі.

"Сустрэча прайшла файна, было шмат цікавых пытанняў, асабліва спадабаўся вялікі інтарэс шведаў да падзеяў у нас. Шведскі бок праяўляў пастаянную глыбокую зацікаўленасць і маральную падтрымку. Мы вельмі востра адчувалі, што ім не ўсё роўна, што яны вельмі

хочуць дапамагчы, асабліва тым, хто ў заключэнні", – сказаў Барыс Пятровіч.

Што да развіцця шведска-беларускіх літаратурных кантактаў, то ў хуткім часе, павінна з'явіцца іх чарговае ўвасабленне. Рыхтуецца да выдання рамана Барыса Пятровіча "Плошча" ў перакладзе на шведскую мову. Пераклад падрыхтаваў Дзмітрый Плакс. Кніга выйдзе ў выдавецтве "Rámus". У 2008 годзе ў гэтым жа выдавецтве выйшла па-шведску кніга Барыса Пятровіча "Фрэскі", таксама ў перакладзе Дзмітрыя Плакса. Апошні, дарэчы, таксама прысутнічаў на сустрэчы ў культурным цэнтры Kulturhuset.

"Уражанні самыя добрыя, – распавёў Дзмітрый Плакс. – Было шмат людзей. Размова ішла пра сітуацыю ў

НАВІНЫ КАМПАНІІ “БУДЗЬМА БЕЛАРУСАМІ!”

Нацыянальная грамадская кампанія “Будзьма беларусамі!”, асноўным каардынатарам якой з’яўляецца Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”, па-ранейшаму ладзіць у розных кутках краіны літаратурныя імпрэзы, выступленні беларускіх музыкаў, прэзентацыі кніг, круглыя сталы, шоў Беларускай, вандроўкі па гістарычных мясцінах.

Акцыя “Будзьма з беларускімі святамі”

Працягваецца акцыя “Будзьма з беларускімі святамі”. Ужо выйшла 8 паштовак да святаў Юр’я, Русалле, Куст, Купалле, Дажынкі, Багач, Каляды (выява каляднай паштоўкі была змешчана ў нумары бюлетэня за снежань 2010 г.), Масленіца. Наперадзе яшчэ адна паштоўка, а да якога свята – хай застанеца ў сакрэце.

Паштоўкі з беларускімі святамі можна знайсці на стэндах Fly Cards па ўсёй краіне. Тых, хто зьбірае цягам года поўную калекцыю, чакаюць прызы ад кампаніі “Будзьма беларусамі!”. Гэтыя ж анімаваныя паштоўкі выкладзены на сайце budzma.org.

Конкурсы ад “Будзьма!”

На працягу двух гадоў на “Будзьмаўскіх” імпрэзах раздаваліся майкі з сімволікай кампаніі. Разам са сваімі ўладальнікамі майкі “Будзьма!” вандравалі па свеце, працавалі, адпачывалі, займаліся творчасцю... Усе, хто насіў “будзьмаўскія” майкі, мелі магчымасць атрымаць прыз ад кампаніі “Будзьма беларусамі!”, узяўшы ўдзел у конкурсе фотаздымаў, які праходзіў на сайце budzma.org у лістападзе-снежні 2010 года. На працягу месяца наведвальнікі сайта дасылалі на конкурс цікавыя фотаздымкі ў майках з сімволікай “Будзьма!”, затым шляхам галасавання на сайце з іх быў выбраны самы-самы. Пераможца конкурсу, а ім стаў Андрэй Бурундукоў, атрымаў у якасці прыза вучэру на дваіх у мінскай рэс-

тарацыі “Камяніца”.

Яшчэ адзін конкурс, які ладзіўся на сайце кампаніі, быў прысвечаны традыцыйнай беларускай кухні. Пытанні для кулінарнай віктарыны падрыхтаваў Алесь Белы, аўтар кнігі “Наша страва”, дзе можна знайсці дакладныя рэцэпты традыцыйных беларускіх страваў. Пераможца конкурсу Наталля Часлава атрымала ў падарунак кухонны камбайн фірмы Bosh, фотаальбом Сяргея Плыткевіча “Нечаканая Беларусь” і кнігу “Наша страва”.

Праект “Быць беларусам – што гэта значыць”

Напрыканцы кастрычніка стартаваў другі сезон супольнага праекту сайту budzma.org і парталу TUT.by “Быць беларусам – што гэта значыць”. На гэтае і іншыя пытанні адказвалі бізнесоўцы, чыноўнікі, спартоўцы, лекар, публіцысты, менеджары культуры... – людзі самых розных прафесій, паспяховыя ў сваіх занятках. Між іншым, узялі ўдзел у праекце і вядомыя беларусы Польшчы: Ілона Карпюк, Міра Лукша, Міхась Андрасюк, Алег Лапышонак.

Праект

“Будзьма з мовай!”

Нацыянальная грамадская кампанія “Будзьма беларусамі!” у дзень роднай мовы прэзентавала свой новы праект – “Будзьма з мовай!”. Рэалізацыя праекту дапаможа ўсім карыстальнікам камп’ютараў зручней і разнастайней ужываць штодня беларускую мову. Праект ажыццяўляецца з удзелам студыі дызайну “Адліга”.

“Праект “Будзьма з мовай!” – з’ява для сучаснай Беларусі, без перабольшвання, унікальная, – гаворыць каардынатар кампаніі “Будзьма беларусамі!” Алена Макоўская. – З аднаго боку, мы падтрымліваем людзей, якія карыстаюцца беларускай мовай у штодзённым жыцці і банальна не маюць беларускіх літар на клавіятуры. І для вучняў сярэдняй школы, і

для пісьменнікаў, і для навукоўцаў – праблема для ўсіх адна. Адначасова з тым выпуск такой прадукцыі – дэманстрацыя рэальнага прагалу ў гэтым сегменце беларускага рынку. Запускаючы праект, мы спадзімся падштурхнуць мясцовых вытворцаў да выпраўлення існай сітуацыі”.

Праект “Будзьма з мовай!” цалкам арыентаваны менавіта на беларускага юзера. Адзіны камплект літар уключае ўсе мовы, найбольш запатрабаваныя сучаснымі беларусамі: беларускую, англійскую, рускую, а таксама ўкраінскую ды польскую. Стваральнікі ўніверсальнай раскладкі для клавіятуры паклапаціліся і пра аматараў беларускай лацінкі, зрабіўшы наліпкі як з кірылічнымі, так і з лацінскімі літарамі. Непадобныя беларускія “І”, “Ў” і апостраф побач з лацінскімі “Š”, “Ć” і “Ů” – рэальны ўзор таго, як прыныц “аднаго акна” павінен быць рэалізаваны для беларускіх карыстальнікаў камп’ютараў!

Па словах кіраўніка студыі дызайну “Адліга”

Анатолія Лазара, галоўная мэта праекту – забяспечыць карыстальнікаў зручным інструментам выкарыстання роднай мовы на камп’ютары і адпаведнай раскладкай.

“Чаму, калі вам трэба літара “Ў”, вы вымушаны націскаць кнопку з надпісам “Щ” і ўвесь час трымаць у свядомасці, што пад гэтай рускай літарай хаваецца беларуская? Давайце ж пачнем нарэшце выпускаць нашу беларускую свядомасць на паверхню, хача б па ўзоры літараў, – заклікае Анатоль Лазар. Новую ўнікальную клавіятуру можна знайсці на стэндах Fly Cards па Мінску. Разам з яе распаўсюдам пачала працу вэб-старонка mova.budzma.org, дзе можна спамаваць праграму-дапаможнік па карыстанні беларускай лацінкай, даведацца пра гісторыю паходжання беларускіх алфавітаў і атрымаць прыемныя бонусы. Тэхпадтрымка расклада таксама ажыццяўляецца праз інтэрнэт. Увесь софт для беларускай клавіятуры і тэхнічная дапамога рэалізуюцца ягонымі стваральнікамі на валандэрскай аснове.

Пабудле budzma.org

БЕЛАРУСКАЕ СЛОВА ГУЧАЛА Ў СТАКГОЛЬМЕ

Працяг. Пачатак на стар. 1

Беларусі, найперш – са свабодай слова. Андрэй Хадановіч і Барыс Пятровіч чыталі свае творы. Гучалі ўрыўкі з рамана Барыса Пятровіча “Плошча” на шведскай мове ў выкананні вядомай шведскай радыёжурналісткі Чэрсцін М. Лундберг”.

Таксама падчас візіту ў

Швецыю адбыліся сустрэчы Андрэя Хадановіча, Барыса Пятровіча і Алены Макоўскай з кіраўніцтвам Саюза пісьменнікаў Швецыі і Шведскага ПЭН-цэнтра. Госці з Беларусі далі інтэрв’ю шведскаму СМІ.

Інфармацыйны цэнтр МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

КНІГІ “БАЦЬКАЎШЧЫНЫ” НА МІНСКАЙ МІЖНАРОДНАЙ КНІЖНАЙ ВЫСТАВЕ-КІРМАШЫ

Кнігі серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” былі прадстаўлены на стэндзе незалежных беларускіх выдаўцоў у рамках XVIII Мінскай міжнароднай кніжнай выставы-кірмашу, якая праходзіла з 9 па 13 лютага ў выставачным цэнтры БелЭКСПА ў Мінску.

Нагадаем, серыя “Бібліятэка Бацькаўшчыны” заснавана Згуртаваннем беларусаў свету “Бацькаўшчына” ў 2004 годзе з мэтай папулярызацыі ведаў пра беларускую дыяспару. У серыі друкуюцца кнігі, прысвечаныя беларускай дыяспары (гісторыі і сучаснасці, падзеям і дзеям, арганізацыям і друкаваным органам). З 2008 года друкуюцца падсерыя “Людзі Беларусі”, а з 2010 – падсерыя “Пераклады”.

Сёлета ўпершыню ў кніжным кірмашы бралі ўдзел незалежныя беларускія выдаўцы. Выставачны стэнд супольна арандавалі выдавецтвы “Логвінаў”, “Галіяфы”, “Лімарыус”,

рэдакцыі часопісаў “ARCHE-пачатак”, “Дзеяслоў”, “pARTisan”, выдавец Зміцер Колас, МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”.

Стэнд незалежных выдаўцоў займаў толькі два метры (мінімальна магчымую выставачную прастору), аднак гэта ніяк не перашкаджала актыўным пакупкам і культурна-літаратурным сустрэчам ля стэнда.

Падчас працы выставы з аматарамі беларускага чытва сустракаліся Андрэй Хадановіч, Вера Жыбуль, Артур Клінаў, Алесь Разанаў, Анатоль Вяцінскі, Зміцер Колас, Валер Булгакаў ды іншыя беларускія аўтары і рэдактары часопісаў.

У падарунак ад грамадскай кампаніі “Будзьма беларусамі!” пакупнікі стэнду атрымлівалі наборы паштовак з выявамі сімвалаў Беларусі.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВЫЙШАЎ НОВЫ НУМАР “КНІГАНОШЫ”

На старонках нумару сваімі творчымі планами і думкамі пра сучаснага беларускага чыгача дзеліцца пісьменнік Уладзімір Арлоў.

У рубрыцы “Погляд” чытач знойдзе рэцэнзіі на кнігу выбраных твораў Алеся Салаўя (укладальнік Міхась Скобла) і кнігу Ігнацыя Яцкоўскага “Аповесць з майго часу, альбо Літоўскія прыгоды”, якая выйшла ў 2010 годзе ў Варшаве ў перакладзе Міколы Хаўстовіча.

Таксама ў нумары інфармацыя пра больш як 20 кніг, якія пабачылі свет ў мінулым годзе, сярод іх: Артур Клінаў “Шалом”, Наталка Харытанюк “Трынаццаць гісторый пра мёртвага ката”, “Наша страва: сапраўдная беларуская кухня. Другое выданне”, Юры Турунак “За кардонам Бацькаўшчыны” і інш.

Спампаваць новы нумар можна на сайце zbsb.org

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВІНШАВАННІ

ВІНШАВАННЕ СЯБРАЎ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маім гонар павіншаваць з Днём нараджэння сябраў Вялікай Рады Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, якія нарадзіліся ў сакавіку: **Мікалая Люцко, Алеся Мазура, Аляксея Марачкіна** (Беларусь), **Іну Снарскую** (Дзідык) (Украіна), **Юрку Станкевіча** (Чэхія), **Яўгена Мурашку** (Германія). Жадаем Вам выдатнага здароўя, бадзёрасці, аптымізму, натхненнай працы, поспехаў ва ўсіх справах.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВІНШУЕМ ЛІДЗІЮ САВІК!

У першы дзень вясны юбілей святкуе літаратуразнаўца, першы сакратар Рады МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”, сябра Вялікай Рады Згуртавання “Бацькаўшчына” Лідзія Савік.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” віншуе шаноўную Лідзію Сымонаўну з юбілеем і выказвае ёй шчырую ўдзячнасць за шматгадовае супрацоўніцтва. Жадаем Вам моцнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, нязгаснага аптымізму, сонечнай цеплыні, натхнення і плёну ў працы.

Віншаванне з нагоды юбілею Лідзіі Сымонаўне даслалі з Канады Вольга Іпатава і Ягор Фядзюшын. З задавальненнем публікуем яго ніжэй і далучаемся да цеплых словаў.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

Дарагая Лідзія Сымонаўна!

Віншаванне з Днём народзінаў дае нам магчымасць сказаць Вам, як мы Вас любім і шануем – за вялікую асветніцкую і навуковую працу, за тое, што Вы цягам дзесяцігоддзяў адкрывалі імёны беларусаў, якія працавалі для сваёй роднай зямлі і памяць аб якіх старанна і мэтанакіравана імкнуліся забіць нашыя ворагі.

У тым, што мы і зараз выстойваем, не здаем, не згінаемся, вялікая заслуга і Вашага даследчыкаго пошуку, Вашай шчырай любові,

Вашай энцыклапедычнай дасведчанасці.

Кожнае новае пакаленне мае патрэбу ў папярэдніках. Вашыя кнігі і артыкулы давалі мне, як і многім-многім іншым, натхненне і веру ў тое, што мы выстаім і пераможам.

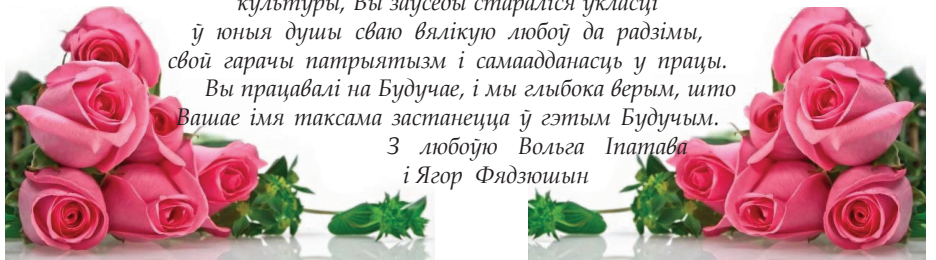
Дзякуючы Вам на радзіму вярнуліся многія імёны, якія так патрэбныя для ўсведамлення таго, што мы – таленавітая і выбітная нацыя: творцы і вынаходнікі, паэты і змагары, найперш – Барыс Кіт. Толькі дзякуючы Вашым высілкам і настойлівасці ў Навагрудку адкрыўся ягоны музей.

Працуючы ў Інстытуце

культуры, Вы заўсёды стараліся ўкласці ў юныя душы сваю вялікую любоў да радзімы, свой гарачы патрыятызм і самаадданасць у працы.

Вы працавалі на Будучае, і мы глыбока верым, што Вашае імя таксама застанецца ў гэтым Будучым.

З любоўю Вольга Іпатава
і Ягор Фядзюшын

НАВІНЫ

БЕЛАРУСКАЕ ПАДЛЯШША ЎВАСОБЛЕНАЕ Ў ДРЭВЕ

Выстава мастака, разьбяра па дрэве Уладзіміра Наўмюка пад назвай “Сума ў дрэве” распачалася ў цэнтры імя Людвіка Заменгофа ў Беластоку.

Скульптуры з дрэва, прадстаўленыя на выставе, адлюстроўваюць жыццё вёскі беларускага Падляшша.

Сам мастак называе выставу сціплай, але цеплыца, што яна атрымалася: “Нечога мне ўвесь час не хапала, магчыма, таго, каб усе гэтыя экспанаты сабраліся ў адным месцы, і разам прадстаўлялі сяло, не толькі маё сяло, але нашу падляшскую ваколіцу, беларускае асяроддзе. Вось так і наспела гэтая выстава”.

Выстава будзе працаваць да 20 сакавіка.

Паводле “Радыё Рацыя”

У ГРУЗІІ ўПЕРШЫНЮ ЗАРЭГІСТРАВАНА БЕЛАРУСКАЯ СУПОЛКА

Міжнародная грамадская гуманітарна-дабрачынная арганізацыя "Саюз беларусаў Грузіі "Беларускія сябры" была зарэгістравана ў Грузіі ў 2010 годзе. Такім чынам, упершыню ў гэтым рэгіёне створана беларуская суполка. Саюз мае на мэце аб'яднанне беларусаў Грузіі, а таксама людзей, якім блізкая беларуская культура. Адной з задач Саюза з'яўляецца прапаганда і развіццё беларускай культуры ў Грузіі.

Гісторыя беларускай дыяспары Грузіі складаецца з трох значных этапаў. Гэта эміграцыя беларусаў на працягу больш як ста гадоў сумеснага пражывання ў Расійскай імперыі. Затым вымушаная эміграцыя ў перыяд Кастрычніцкай рэвалюцыі. І, нарэшце, вялікі патак бежанцаў у перыяд Вялікай Айчыннай вайны, якіх гасцінна прыняла грузінская зямля і многія з якіх затым засталіся ў Грузіі. Трэба адзначыць тут і эміграцыйныя патокі, якія ўзніклі ў пасляваенны час. У выніку, па дадзеных Дзяржстата Грузіі, на сённяшні дзень у краіне пражывае больш за 600 беларусаў з адзнакай аб нацыянальнасці ў пашпарце. Але на нашу думку, людзей, якія атыямліваюць сябе з беларускім этнасам, значна больш. Многія беларусы ў савецкі час былі запісаны ў пашпарце як рускія. Акрамя таго, ёсць шмат змяшаных сем'яў, дзеці якіх таксама, на наш погляд, з'яўляюцца чальцамі нашай дыяспары.

Нягледзячы на тое, што наша арганізацыя ўзнікла нядаўна і знаходзіцца на цяжкім этапе свайго станаўлення, нам ужо праведзена пэўная праца. Арганізацыя ўключана ў склад Савета

нацыянальных меншасцяў пры Народным абаронцы Грузіі. Мы ўзялі ўдзел у свяце славянскіх дыяспар, прысвечаным Дню славянскай пісьменнасці, звязаным з імёнамі Кірылы і Мяфодзія. Тады ўпершыню ў Грузіі са сцэны Тбіліскага тэатра юнага гледача прагучала беларуская мова (песня "Скрыпяць лапці" ў выкананні створанага пры Саюзе ансамбля беларускай і славянскай песні "Лілея" і верш Максіма Багдановіча "Зорка Венера").

Да Дня незалежнасці Беларусі мы правялі канцэрт-прэзентацыю, на якім выступалі не толькі беларусы, але і прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі Грузіі. Мы былі прыемна здзіўлены цікавасцю, з якой запрошаныя з розных грамадскіх структур гледачы сустракалі наш канцэрт. Інфармацыя пра канцэрт прайшла па многіх тэлевізійных каналах Грузіі і ў праграме тэлеканала "Мір". Былі артыкулы ў рускамоўных газетах "Вячэрні Тбілісі" і "Шматнацыянальная Грузія". Дзякуючы гэтай цікавасці да беларускай культуры з намі супрацоўнічаюць прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі Грузіі: прафесійныя пісьменнікі, паэты, рэжысёры і музыкі. Яны бралі ўдзел у нашых канцэртах і тэматычных вечарынах, перакладалі вершы беларускіх паэтаў на грузінскую мову.

У нашых планах арганізацыя вечароў беларускай паэзіі, канцэртаў і тэматычных лекцый па беларускай гісторыі і культуры, выставы твораў беларускіх мастакоў, стварэнне беларускай нядзельнай школы, беларускіх фальклорных і тэатральных калектываў, а таксама аказанне ўсебаковай дапамогі

членам беларускай дыяспары. І, нарэшце, у перспектыве – Беларускага культурнага цэнтра. Аналагічныя цэнтры маюць ўсе іншыя дыяспары ў Грузіі.

Адна з нашых задач – гэта ўмацаванне і развіццё беларуска-грузінскіх адносін і сувязяў у культурнай, дэлавой, гуманітарнай і міжнароднай сферы. Таму мы стараемся наладзіць як мага больш сувязяў з Беларуссю ў самых розных сферах. І трэба з падзякай адзначыць, што нам у Беларусі ўсюды ідуць у гэтым насустрач. У міністэрствах культуры, адукацыі, у Магілёўскім аблвыканкаме – усюды мы знайшлі разуменне і падтрымку. Нам дапамагаюць сфарміраваць літаратурную бібліятэку беларускіх аўтараў, нам збіраюць відэатэку аб беларускіх гарадах, прыродзе, абрадавых святах, метадычныя матэрыялы для правядзення канцэртаў і тэматычных вечароў, нотную бібліятэку з творамі беларускіх кампазітараў, падручнікі па беларускай мове і літаратуры. Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт нават распрацоўвае план мерапрыемстваў па супрацоўніцтве з нашай арганізацыяй. Нам дапамагае шэраг дзяржаўных і недзяржаўных арганізацый, службоўцы і простыя грамадзяне. Усіх вельмі цяжка згадаць тут, але ўсім ім мы вельмі ўдзячныя.

Мы шчыра спадзяемся, што здолеем прынесці карысць Беларусі, нават жывучы ў іншай рэспубліцы, усяляк прапагандуючы поспехі беларускага народа ў літаратуры і мастацтве, навуцы і эканоміцы сучаснай Беларусі.

Аляксандр Жыльяў,
старшыня праўлення Саюза беларусаў
Грузіі "Беларускія сябры"

БЕЛАРУСКІЯ ДЗЕЯЧЫ КУЛЬТУРЫ ПРАДСТАВІЛІ ў БЕРЛІНЕ СВАЁ БАЧАННЕ СІТУАЦЫІ НА РАДЗІМЕ

Нямецкая публіка атрымала магчымасць абмеркаваць сітуацыю ў Беларусі пасля прэзідэнцкіх выбараў з беларускімі дзеячамі культуры, якія прыехалі ў Берлін па запрашэнні ПЭН-цэнтра і чатырох іншых грамадскіх арганізацый Нямеччыны. 8 лютага ў ходзе дыскусіі пад назвай «Моц слова» пісьменніца Святлана Алексіевіч, пісьменнік і мастак Артур Клінаў, а таксама музыка Лявон Вольскі гаварылі пра тое, як культурная грамадскасць можа спрыяць пераменам да лепшага.

"Чырвоны са-лон" берлінскага тэатра Volksbühne быў цалкам запоўнены. Людзі стаялі ў праходах, мясціліся на вузкіх сядзеннях. Але адно чорнае крэсла на сцэне заставалася свабодным. Гэта традыцыя нямецкага ПЭН-цэнтра: пустое крэсла ў дадзеным выпадку было зарэзервавана для тых, хто знаходзіцца ў Беларусі пад хатнім арыштам або ў засценках КДБ

Працяг на стар.7

Выступае Лявон Вольскі. Фота lingvinistka.livejournal.com

ЯК ВЫСЕКЧЫ АГОНЬ З “ПЕРУНОВАЙ” ІСКРЫ?

Пра гэта не толькі добра ведаюць, але і каторы год робяць на практыцы беларусы Іркуцка. Адбываецца тое 2 лютага, у дзень, калі адзначаюцца Грамніцы.

Святкаванне Грамніцаў пачынаецца з раскладання рытуальнага вогнішча. Агонь распальваецца старажытным спосабам без запалак і запальнічкі, ад іскры, якая высыкаецца з крэсіва. Згодна з павер’ем, вогнішча распальваюць толькі хлопцы, дзяўчаты не павінны нават побач стаяць, бо лічылася, што “не дзеўка агонь раскладала”. Пасля таго як Перунова жонка Грамаўніца пачуе просьбу хлопцаў і ўбачыць іх высілки, яна дасылае “Перунову іскру” і агонь разгараецца.

Пасля спявання абрадавых песень, абраны старэйшы запальвае вялікую грамнічную свечку, ад яе запальвае свечкі іншых удзельнікаў свята, пры гэтым кожны загадвае сваё пажаданне на бягучы год.

Лічылася, што грамнічная свечка мае магічную сілу, такую свечку трэба захоўваць дома і не паказваць “чужым” людзям.

Абрад “Грамніцы” ў Іркуцку праводзіцца ў тры этапы, распавядае галоўны арганізатар свята, старшыня Іркуцкага таварыства беларускай культуры імя

Я. Чэрскага Алег Рудакоў. Спачатку ўдзельнікі свята здзяйсняюць абрадавыя дзеянні каля вогнішча, спяваюць грамнічныя песні, пасля ўсе гуляюць у старажытныя беларускія гульні, і апошні этап – гэта танцавальныя вячоркі, усе жадаючыя танчаць беларускія побытавыя танцы.

Пра сёлетняе адзначэнне Грамніцаў расказвае адна з удзельніц свята Алена Сіпакова: “Мы сабраліся вечарам, апранулі прыгожыя строі. Калі мы прыйшлі, хлопцы высеклі агонь, запалілі вогнішча. Усе трымалі свае свечкі з добрымі думкамі, з добрымі пажаданнямі для сябе, сваіх блізкіх і ўсіх прысутных. У нас было два гурткі – Зіма і Лета. Яны змагаліся паміж сабой у гульнях. Перамагла Зіма, таму цяпер мы ведаем, што ў гэтым годзе Лета няхутка будзе, вясна будзе позняя. У мінулым годзе мы гулялі таксама, і Зіма перамагла. Дык сапраўды вясна была позняя, таму мы ў гэтым годзе засмучаныя, што таксама так будзе. Але вельмі прыемна, што свята адбываецца, сабралася шмат людзей, яны прыйшлі, каб пабачыць нашыя старадаўнія традыцыі”.

Таямніцу Зімы і Лета раскрывае Алег Рудакоў. “Сёлетня ў якасці Зімы і Лета былі

Алег Рудакоў запальвае свечкі ўдзельнікаў свята. Фота Наталлі Бакуновай

дзве дзяўчыны-блізняты Ірына і Ганулька, адна была апранута ў белую куртку, другая – у чырвоную, – распавядае Алег Рудакоў. – Яны спачатку нібыта пасварыліся, а пасля пачалі змагацца адна з адной у гульнях. Перамагла каманда Зімы. Падчас вячорак у гэтым годзе мы разам развучылі новы беларускі танец “Верабей”. Танчылі і нашыя любімыя танцы “Ойру”, “Падэспань”, “Маразулю” ды іншыя”.

Па словах Алега Рудакова, самае галоўнае ў арганізацыі абрадавых святаў, не проста знайсці апісанні абрадаў, а адаптаваць яго, зрабіць цікавым для масавага ўдзельніка.

“Добрае свята. Цудоўна прайшло. Нават феерычна,

я б сказала, – дзельца сваімі ўражаннямі ад сёлетніх Грамніц старшыня Моладзевага клуба “Крывічы” Вольга Галанава. – Быў адвячорак. Мы ў прыцемках ужо запалілі агонь, высеклі з іскры. Выказалі свае таемныя пажаданні. Ужо першыя зорачкі з’явіліся на небе. Было вельмі добрае надвор’е, цёпла як для зімы, градусы ў 10 маразу. Вакол гурбы снегу. Мы сярод іх гулялі. Потым мы танчылі да сёмага поту. Шмат людзей сабралася, 60 чалавек дык дакладна было. Усім спадабалася, і бабулькам, і дзядулькам, і дзецям малым, і людзям сярэдняга ўзросту. Усім было цікава”.

Інфармацыйны цэнтр МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

У Бельгіі ЗАРЭГІСТРАВАЛІ Офіс БЕЛАРУСКАЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ЭМІГРАЦЫІ

У Бельгіі афіцыйна зарэгістраваны Офіс беларускай палітычнай эміграцыі. Офіс будзе аказваць дапамогу палітычным эмігрантам і ахвярам палітычных рэпрэсій у цесным супрацоўніцтве з бельгійскімі ўладамі.

Ініцыятары ставяць перад сабою мэту кансалідацыі беларускай дыяспары і захаванне беларускай ідэнтычнасці.

Кіраўніком бельгійскага Офіса палітычнай эміграцыі, які будзе размяшчацца ў горадзе Антверпен, абраны Юрась Жылко, рэпрэсаваны ў Беларусі былы настаўнік і старшыня жодзінскай суполкі БНФ.

Паводле “Радзё Рацыя”

У Вільні АДКРЫЛАСЯ ВЫСТАВА ВІТАЛІІ МЕЙЕРАЙЦЕ

Адкрыццё выставы маладой беларускай мастачкі Віталіі Мейерайце, якая нядаўна далучылася да дзейнасці Таварыства беларускай культуры ў Літве, адбылося 18 лютага ў Вільні ў Рускім культурным цэнтры.

Віталія Мейерайце нарадзілася 30 снежня 1982 г. у Светлагорску. У 1999 – 2003 гг. навучалася ў калегіі мастацтваў у Гомелі. У 2003 г. прыехала ў Вільню і паступіла тут у Акадэмію мастацтваў, якую скончыла ў 2007 г. па спецыяльнасці “Фрэска-мазаіка”, і распачала свой творчы шлях.

Карціны, прадстаўленыя на выставе, адлюстроўваюць віленскую тэматыку і прысвечаны зімовай Вільні. На думку сябра ТБК, мастачкі Крысціны

Балаховіч, карціны Віталіі маюць высокі прафесійны ўзровень, глядзячы на іх, адчуваеш нават подых марозу.

Паводле westki.info

ХВІЛІНЫ НАТХНЕННЯ І СВЯТЛА...

Парафія св. Кірылы Тураўскага (Таронта) правяла сустрэчу з пісьменніцай, ганаровым сябрам Згуртавання беларусаў Канады Вольгай Іпатавай.

Слова пра творчасць Вольгі Іпатавай і яе высокую грамадзянскую пазіцыю трымалі прафесар Галіна Сяргеева, пісьменніца і майстар мастацкага вышывання Ірына Варабей, а таксама сябра Галоўнай Управы ЗБК Алесь Кот.

Цудоўны пачастунак у гонар пісьменніцы зрабіла сп. Марыя Ганько.

Вяла сустрэчу старшыня парафіі св. К. Тураўскага Надзея Дробіна.

Юрка Трубец

САЛІДАРНЫЯ З БЕЛАРУССЮ

Стакгольм

Пікет салідарнасці з беларускімі палітзняволенымі, арганізаваны грамадскім аб'яднаннем "Беларусы Швецыі", прайшоў 19 лютага ў цэнтры Стакгольма.

У акцыі ўзялі ўдзел прадстаўнікі дыяспары, а таксама сваякі палітзняволеных. Пікетчыкі раздавалі мінакам звароты ў Адміністрацыю прэзідэнта Беларусі з патрабаваннем неадкладна вызваліць усіх арыштаваных у сувязі з падзеямі 19 снежня.

Апрача таго, "Беларусы Швецыі" арганізавалі кампанію "Напішы ліст сваякам палітзняволеных".

Маштабную кампанію за спрашчэнне ўезду беларусаў у краіны Еўрасаюза распачала шведская ініцыятыва за дэмакратыю і правы чалавека Ostgruppen. На думку Ханы Судэрбаўм, актыўнага члена Ostgruppen, для пачатку можна было б паменшыць кошт віз, а ў перспектыве наогул адмяніць якую-небудзь плату за іх.

Ініцыятыва Ostgruppen ужо накіравала адпаведныя звароты да кіраўніцтваў краін Еўрасаюза, таксама да акцыі актыўна падключылася шведская прэса.

Нью-Ёрк

Каля паўсотні сяброў Беларускага Моладзевага Руху Амерыкі, нью-ёркскага аддзелу БАЗА ды проста неаб'яжавых да будучыні Беларусі людзей сабраліся 19 лютага насупраць штаб-кватэры ААН у Нью-Ёрку,

каб сумесна падтрымаць беларусаў, якія пераследуюцца на Радзіме. У мітынг узялі ўдзел беларусы штатаў Нью-Ёрк, Нью-Джэрсі, Мэйн, Масачусетс ды Пенсільванія.

Акцыя салідарнасці распачалася са спеваў беларускага патрыятычнага гімну "Мы выйдзем шчыльнымі радамі".

Падчас мітыngu выступілі сябры Беларускага Моладзевага Руху Амерыкі Яўген Барысевіч, Валянціна Якімовіч, Мікола Сагановіч.

Удзельнікі акцыі скандавалі "Свабоду палітвязням!" ды "Жыве Беларусь!". Напрыканцы мітыngu беларусы традыцыйна праспявалі "Пагоню" ды "Магутны Божа".

Масква

Акцыі салідарнасці з беларускімі палітвязнямі адбыліся 29 і 30 студзеня каля беларускай амбасады ў Маскве. У пікетах узялі ўдзел прадстаўнікі беларускай дыяспары, а таксама неаб'яжавыя грамадзяне Расіі (у асноўным актывісты дэмакратычных партый).

Акцыя і пікет у абарону свабоды слова і сходаў у Беларусі прайшлі ля будынка беларускай амбасады ў Маскве 16 лютага. Гэтым разам арганізатарам выступіла праваабарончая арганізацыя "Міжнародная амністыя". Удзельнікі патрабавалі вызваліць вязняў сумлення і выканання права на справядлівае судовае разбіральніцтва для ўсіх затрыманых у выніку падзеяў 19 снежня ў Мінску.

Акцыя салідарнасці ў Маскве. Фота "Радзе Свабода"

Гаага

Актывісты Беларуска-Еўрапейскага Задзіночання ўзялі ўдзел у акцыі салідарнасці, арганізаванай Беларусамі Галандыі. Пікет быў зладжаны насупраць будынка міжнароднага трыбунала ў Гаазе, дзе праходзяць суды над міжнароднымі злачынцамі.

Удзельнікі пікету трымалі плакаты з патрабаваннем свабоды усім палітычным зняволеным у Беларусі і нацыянальным беларускім сцягі, раздавалі турыстам і жыхарам Гаагі чарговы нумар інфармацыйнага бюлетэня.

Цюрых

Пікет з патрабаваннем вызваліць палітзняволеных у Беларусі прайшоў 30 студзеня ў швейцарскім Цюрыху.

Пікет, у якім узялі ўдзел каля 30 чалавек, быў арганізаваны супольна праваабарончымі арганізацыямі "Міжнародная амністыя" і Liberco – партнёраў за правы чалавека. Акцыя была таксама падтрыманая швейцарска-нямецкім ПЭН-цэнтрам, швейцарскай арганізацыяй Міжнароднай грамадзянскай службы, моладзевымі арганізацыямі.

Брусель

Актывісты Беларуска-Еўрапейскага задзіночання ўзялі актыўны ўдзел у пікеце, які быў зладжаны беларусамі розных краін Еўразвязу 31 студзеня ля будынка Еўраінстытуцыі ў Бруселі. Мэтай пікету было

давесці палітыкам Еўропы неабходнасць патрабавання ад існуючага ў Беларусі рэжыму правядзення новых прэзідэнцкіх выбараў без удзелу Лукашэнкі.

Удзельнікамі пікету была распаўсюджана вялікая колькасць улёткаў з інфармацыяй пра сітуацыю ў Беларусі.

Лондан

Акцыя пратэсту супраць масавых арыштаў і рэпрэсій у Беларусі адбылася 19 лютага ля беларускай амбасады ў Лондане. Акцыю арганізаваў Беларускі Камітэт – супольнасць няўрадавых арганізацый і прыватных асобаў. Камітэт перадаў беларускаму амбасадару, Аляксандру Міхневічу, зварот з патрабаваннем вызваліць палітычных вязняў і заклікам да новых, свабодных выбараў.

Вільня

Акцыя "Мы памятаем!" у падтрымку палітзняволеных у Беларусі прайшла на чыгуначным і аўтобусным вакзалах у Вільні 19 лютага.

Акцыю арганізавалі члены Беларускага бюро грамадскага і палітычнага прадстаўніцтва ў Літве. Сотні газет, у якіх распаўсюджана пра падзеі 19 снежня і рэпрэсіі пасля іх у дачыненні да грамадзянскай супольнасці, былі раздадзеныя жыхарам Літвы і грамадзянам Беларусі, якія наведваюць Літву.

Варшава

"Крывавае дыктатар", "Хопіць!", "Свабоду па-

Акцыя салідарнасці ў Нью-Ёрку. Фота belmov.org

літвязням!”, “Жыццё даражэйшае, чым грошы” – з такімі транспарантамі, партрэтамі палітвязняў ды белчырвона-белымі сцягамі каля 15 беларусаў, што жыў у Варшаве, пікетавалі Міністэрства замежных спраў Польшчы 31 студзеня.

У часе пікету прамаялялі Франак Вячорка, Сяргей Панамароў ды іншыя.

Чарговая акцыя ў падтрымку беларускіх палітвязняў адбылася ў Варшаве 16 лютага. Удзельнікі акцыі раздавалі ўлёткі аб сітуацыі ў Беларусі, а таксама гучна, у мегафон паведамлялі пра тое, што Беларусь просіць аб падтрымцы.

Падчас акцыі быў зладжаны перформанс пад назвай “Салідарнасць бурыць мур”. З кардонных каробак быў складзены мур, што сімвалізаваў сцены камераў, у якіх трымаюць беларускіх палітвязняў. Людзі пісалі на ім словы спачування і салідарнасці. Калі такіх надпісаў набіралася шмат, удзельнікі акцыі сімвалічна разбурылі мур і пад белачырвона-белымі сцягамі рушылі па цэнтры Варшавы.

У той жа дзень незвычайная акцыя прайшла ля амбасады Беларусі ў Варшаве. Невядомыя накінулі на ўваходную браму амбасады ланцуг з замком, паралізаваўшы яе працу.

Такім арыгінальным чынам беларусы, якія жы-

вуць у Польшчы, выказалі салідарнасць з палітвязнямі і запатрабавалі іх вызвалення.

Прага

Акцыя салідарнасці з нацыянальна-дэмакратычнымі сіламі ў Беларусі адбылася 29 студзеня ў Празе. Арганізатарамі мерапрыемства былі беларускія палітычныя ўцекачы, якія цяпер жывуць у Чэшскай Рэспубліцы, а таксама прадстаўнікі грамадскага аб’яднання “Еўрапейская Беларусь”.

На акцыі прысутнічалі прадстаўнікі чэшскіх, украінскіх і беларускіх грамадскіх аб’яднанняў. Яны патрабавалі спынення рэпрэсіяў і тэрору супраць грамадзян Беларусі і неадкладнага вызвалення палітычных зняволеных. У жывым эфіры рэпартаж некалькі разоў за дзень перадавала цэнтральнае чэшскае тэлебачанне. Падтрымку дэмакратычнаму руху Беларусі выказалі вядомы чэшскія палітыкі – экс-прэзідэнт Чэхіі Вацлаў Гавал, дзейны прэзідэнт Вацлаў Клаус і міністр замежных спраў Карэл Шванцэнберг.

Акцыю падтрымкі палітычных зняволеных правялі ў Празе 12 лютага актывісты фонду “Адкрытая Беларусь”. Мінакам раздавалі ўлёткі і кнігу Алега Алкаева “Расстрэльная каманда”, выдадзеную ў перакладзе на англійскую мову.

З адкрытым лістом у падтрымку беларускіх праваабаронцаў выступіў Чэшскі Хельсінскі камітэт.

“Мы рады кожнаму вашаму візіту ў Чэхію, – пішуць беларускім калегам чэшскія праваабаронцы. – Запэўніваем вас, што пераважная большасць чэшскага народа падтрымлівае вашу барацьбу за абарону правоў чалавека і за дэмакратычную прававую дзяржаву”.

Берлін

Вядомыя палітыкі і дзеячы культуры Германіі выступілі з сумесным зваротам, у якім заклікалі да вызвалення ўсіх палітычных зняволеных у Беларусі. “Безумоўна і неадкладна вызваліце ўсіх палітычных зняволеных”, гаворыцца ў лісце на імя Аляксандра Лукашэнкі.

Аўтары звароту разглядаюць арышт як “сур’ёзнае парушэнне асноўных правоў чалавека” і патрабуюць права на справядлівае судовае разбіральніцтва. Яны таксама выказваюць сваю занепакоенасць з нагоды стану здароўя зняволеных. “Гэта зварот ад імя свабоды, дэмакратыі і правоў чалавека, якія з’яўляюцца ўніверсальнымі і непадзельнымі. Гэта зварот ад імя чалавечнасці”, пішуць аўтары звароту Лукашэнку.

Паводле “БелаПАН”, “Харты’97”, “Нашай Нівы”, “Радзё Свабода”, “Еўрапады”, bielarus.eu, belmov.org, belarusians.co.uk

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА САКАВІК 2011 ГОДА

4 сакавіка – 100 гадоў таму, у 1911-м, нарадзіўся Васіль Стома (1911 – 1992), пісьменнік, дзеяч эміграцыі ў ЗША.

4 сакавіка – 55 гадоў таму, у 1956-м, у Беластоку выйшаў першы нумар газеты “Ніва”, тыднёвіка беларусаў у Польшчы.

5 сакавіка – 115 гадоў таму, у 1896-м, нарадзіўся Кандрат Крапіва (1896 – 1991) (сапр. Атраховіч Кандрат), драматург, паэт, мовазнавец.

10 сакавіка (ці 12 сакавіка) – 300 гадоў таму, у 1711-м, нарадзіўся Міхал Антоні Сапега (1711 – 1760), дзяржаўны дзеяч Вялікага Княства Літоўскага, перакладчык, літаратар.

11 сакавіка – 100 гадоў таму, у 1911-м, нарадзіўся Леў Гарошка (1911 – 1977), уніяцкі рэлігійны дзеяч, асветнік, гісторык, выдавец, дзеяч эміграцыі ў Францыі і Вялікабрытаніі.

11 сакавіка – 70 гадоў таму, у 1941-м, у савецкім зняволенні загінуў Аляксандр Уласаў (1874 – 1941), грамадска-культурны дзеяч, выдавец, публіцыст.

12 сакавіка – 160 гадоў таму, у 1851-м, памёр Ян Баршчэўскі (1799 – 1851), пісьменнік, выдавец, адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры.

17 сакавіка – 60 гадоў таму, у 1951-м, памёр Альберт Паўловіч (1875 – 1951), паэт-гумарыст, драматург.

18 сакавіка – 90 гадоў таму, у 1921-м, паміж РСФСР і Польшчай падпісана Рызская дамова, якая тэрытарыяльна падзяліла Беларусь.

20 сакавіка – 35 гадоў таму, у 1976-м, памёр Уладзімір Дубоўка (1900 – 1976), паэт, перакладчык.

22 сакавіка – 90 гадоў таму, у 1921-м, у Вільні выйшаў першы нумар газеты “Беларускі звон” (выходзіла да 24 лютага 1923 г.). Рэдактар-выдавец – Францішак Аляхновіч.

25 сакавіка – Дзень Волі.

27 сакавіка (ці 26 красавіка) – 120 гадоў таму, у 1891-м, нарадзіўся Клаўдзій Дуж-Душэўскі (1891 – 1959), палітычны дзеяч.

27 сакавіка – 160 гадоў таму, у 1851-м, нарадзіўся Аляксей Сапуноў (1851 – 1924), гісторык, археограф, краязнавец.

БЕЛАРУСКІЯ ДЗЕЯЧЫ КУЛЬТУРЫ ПРАДСТАВІЛІ Ў БЕРЛІНЕ СВАЁ БАЧАННЕ СІТУАЦЫІ НА РАДЗІМЕ

Прагя. Пачатак на стар. 4

і таму не мог прыехаць у Берлін.

Усе тры беларускія ўдзельнікі дыскусіі настроены рэзка крытычна ў адносінах да рэжыму Аляксандра Лукашэнкі. Але сітуацыю на радзіме, падаплеку трагічных падзеяў 19 снежня мінулага года і іх наступствы яны ацэньваюць па-рознаму. Артур Клінаў, напрыклад, бачыць ва ўсім інтрыгі Крамля. Ён упэўнены, што гэта быў “маскоўскі сцэнар”, разлічаны на тое, каб не дапусціць вылучэння на

наступных прэзідэнцкіх выбарах у 2015 годзе адзінага праеўрапейскага кандыдата ад апазіцыі.

Святлана Алексіевіч аспрэчыла гэтую тэорыю і выказала думку, што гэта ўсяго толькі спроба адвесці праблему ад сябе. “Маўляў, зноў не мы вінаватыя. Гэта ўсё рускія”, – адзначыла пісьменніца. З яе пункту гледжання, “экс-кандыдаты ў прэзідэнты зрабілі значна больш для асветы свайго народа, калі апынуліся ў турме, чым тады, калі выступалі

на вуліцы”.

Лявон Вольскі не пагадзіўся ні са Святланай Алексіевіч, ні з Артурам Клінавым. Ён заклікаў калег не прыпадабняцца да палітолагаў. “Мы людзі мастацтва, – адзначыў ён. – І ў гэтай вялікай гульні, якая адбываецца ў нашай краіне і суседніх дзяржавах, мы не вельмі кампетэнтныя”.

Місія ж дзеячаў культуры – выходзіць і фармаваць новае пакаленне беларускай нацыі, падкрэсліў музыкант.

Паводле dw-world.de

УЛАДЗІМІР НАБАГЕЗ (1919-2011)

11 студзеня ў штаце Нью-Ёрк памёр на 92-м годзе жыцця др. Уладзімір Набагез. Родам ён быў з вёскі Сялец ля Наваградка. У Наваградку атрымаў сярэдняю асвету ў беларускай філіі польскай гімназіі. Вучыўся там разам з сябрамі, з якімі пазней працягваў на эміграцыі далейшую навуку ва ўніверсітэтах і супрацоўніцтва на грамадзкай ніве – Барысом Рагулем і Язэпам Сажычам.

У верасні 1939 г., мабілізаваны ў польскую армію, трапіў у нямецкі палон, адкуль яго як беларуса выпусцілі на волю. Але пад савецкую ўладу Уладзімір не вярнуўся, а застаўся працаваць у Беларускім прадстаўніцтве пры нямецкім Арбайтсфронце ў Кёнігсбэргу.

Па сканчэнні вайны вучыўся на мэдыцынскім факультэце Марбургаўскага ўніверсітэту, а закончыў мэдыцынскую асвету ў Лювэнскім ўніверсітэце ў Бэльгіі. Быў актыўным у арганізацыйным жыцці беларускіх студэнтаў як у Нямеччыне, гэтак і ў Бэльгіі. Маючы добры голас (бас), спяваў у студэнцкіх хорах, у тым ліку ў хоры Міколы Равенскага ў Лювэне.

У 1956 г. перабраўся ў ЗША, пасяліўшыся спачатку ў г. Нью-Брансвік у штаце Нью-Джэрсі. Працуючы ў мясцовым шпіталі, апаноўваў азы амэрыканскай мэдычнай практыкі й ангельскай мовы.

Прызнаваўся, што ніколі ў жыцці яшчэ так цяжка не працаваў. Здольнасьць да такой працы гарантавала ўдачу. Здаўшы патрэбныя залікі, перабраўся на доктарскую працу ў г. Нью-Ёрк. Далучыўся там да нацыянальнага актыву.

Ён быў сябрам Рады БНР, належаў да Беларуска-Амэрыканскага Задіночаньня, быў пэўны час старшынём нью-ёркскага аддзелу БАЗА, браў актыўны ўдзел у рэлігійным жыцці парафіі сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне. У гэтым часе ажаніўся з мэдысстрой, Яляндай, ураджэнкай францускамоўнае часткі Канады. Неўзабаве пасля гэтага, купіў сабе ў вёсцы Ўолдэн (Walden; 6 тыс. жыхароў) у штаце Нью-Ёрк паўтара гэктара зямлі з садамі, азярцом і жылым домам ды там і застаўся жыць, займаючыся мэдычнай практыкай. У сям'і нарадзілася двое сыноў, Джон і

Андрэй.

Др. Уладзімір Набагез праз усё жыццё захаваў беларускі патрыятызм, які ён вынес з наваградзкага асяроддзя. Адзначаўся моцнай сілай волі й адначасна сціпласцяй у дачыненні да свае асобы. Меў добрую памяць. Вельмі цікава распавядаў пра свае прыгоды ў ваенным часе: польска-нямецкі фронт, палон, праца перакладчыка, сувязь з суродзічамі на ваенным раздарожжы ў Нямеччыне, шуканьне выхаду ў павяненным разбродзе.

Захоўваючы зацікаўленьне грамадзка-арганізацыйным жыццём пасля ад'езду з Нью-Ёрку, Набагез падтрымліваў беларускую справу грашмыма. Мы з ім час ад часу перазвоньваліся, каб адказаць адзін аднаму на пытаньне "Што чуваць?". Часам ён званіў проста, каб выгаварыцца. Апошнімі пару гадамі тэлефонная сувязь перарвалася ў выніку, як нядаўна даведаўся, моцнага паслабленьня яго нага слыху.

На пачатку 1990-х гадоў Набагез наведваў свае родныя мясціны, а таксама Наваградак, дзе жыла ягоная сястра. З гонарам расказваў, што адшукаў магілу дзеда, пахаванага ля самага наваградзкага замчышча.

Вечная памяць дарагому сябру.

Са спачуваньнем сям'і й сваякам,

Янка Запруднік

БАРЫС ДАЊІЛЮК (1923-2011)

28 студзеня пасля цяжкай хваробы пайшоў з жыцця грамадскі дзеяч Барыс Данілюк.

Барыс Данілюк нарадзіўся 5 красавіка 1923 г. у вёсцы Старыя Дзвяткавічы на Слонімішчыне, у сям'і святара, удзельніка Слуцкага паўстання Хведара Данілюка.

Падчас нямецкай акупацыі Б. Данілюк працаваў у беларускай Самапомачы, кіраваў мастацкай самадзейнасцю ў Слоніме, быў спартовым інструктарам СБМ, служыў перакладчыкам пры 48-м Беларускім батальёне, браў удзел у 2-м Усебеларускім Кангрэсе.

У ліпені 1944 г. – лістападзе 1943 г. Барыс узяў шлюб з Марыяй Дземідовіч,

і сям'я разам з бацькамі была вымушана пакінуць Беларусь.

Да 1950 г. Б. Данілюк жыў у францускай акупацыйнай зоне ў Нямеччыне, вучыўся на інжынера-будаўніка ва ўніверсітэце ЮНРРА ў Мюнхене,

быў сябрам Беларускага студэнцкага згуртавання. Браў удзел у 3-м беларускіх студэнтаў, што прайшоў у кастрычніку 1947 г. у Марбургу, у Сесіі Рады БНР у Остэргофене (чэрвень 1948). Падтрымаў аднаўленне БАПЦ у чэрвені 1948 г.

Пасля пераезду ў ЗША браў актыўны ўдзел у арганізацыі беларускага царкоўнага і грамадскага жыцця ў Амерыцы.

Уваходзіў у Раду і Кансісторыю Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, кіраваў царкоўным хорам у царкве св. Кірылы Тураўскага ў Нью-Ёрку, з'яўляўся рэдактарам і выдаўцом часопіса "Царкоўны Пасланец".

"Наша Ніва"

Управа Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына" выказвае шчырыя спачуванні ўсім, хто ведаў Уладзіміра Набагеза і Барыса Данілюка. Вечная памяць!

Беларусы ў свеце
№2 (108), люты 2011

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына".
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Падрыхтоўка матэрыялаў і
вёрстка – Т. Печанко
Адказныя за нумар –
Н. Шыдлоўская, А. Макоўская
Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск 220030,
Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 200-70-27